

Sygn. akt II CK 82/03

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Helena Ciepla (przewodniczący)
SSN Bronisław Czech (sprawozdawca)
SSN Maria Grzelka

Protokolant Maryla Czajkowska

w sprawie z powództwa "D. - Polska" Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W.

przeciwko Jarosławowi Trzebiatowskiemu

o zapłatę 21.994,25 zł ,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 17 marca 2004 r.,

kasacji strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.

z dnia 16 października 2002 r.,

**oddala kasację i zasądza od strony powodowej na rzecz
pozwanego kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem
zwrotu kosztów procesu za instancję kasacyjną.**

Uzasadnienie

Jedynym wspólnikiem spółki z o.o. B. II w S. – po wykupieniu udziałów od pozostałych wspólników - był J. T., mający 100% udziałów. On też pełnił funkcję prezesa jednoosobowego zarządu i w takim charakterze wpisany był w rejestrze handlowym Spółki. W dniu 17 grudnia 1997 r. J. T. sprzedał G. J. wszystkie udziały w kapitale zakładowym Spółki. Zgromadzenie wspólników w dniu 18 grudnia 1997 r. w którym uczestniczył G. J. reprezentujący 100% kapitału zakładowego, dokonało zmiany zarządu w ten sposób, że na prezesa jednoosobowego zarządu powołało G.J.. W akcie notarialnym z dnia 18 grudnia 1997 r., stanowiącym protokół zgromadzenia wspólników, dokonano zmiany umowy spółki przez przeniesienie jej siedziby do W. G.J. w dniu 18 grudnia 1997 r. złożył w Sądzie Rejonowym w S. – Wydziale Rejestrowym wniosek o wykreślenie dotychczasowego prezesa zarządu J. T. i wpisanie w jego miejsce G.J.. W dniu 16 kwietnia 1998 r. wniosek ten został zwrócony albowiem nie została uiszczona opłata sądowa.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem zaocznym z dnia 19 grudnia 1999 r. zasądził od B. II Spółki z o.o. w S. na rzecz "D. - Polska" Spółki z o.o. w W. kwotę 16.723,55 zł z ustawowymi odsetkami od kwot wymienionych szczegółowo w tym wyroku. Egzekucja prowadzona na podstawie tego wyroku okazała się nieskuteczna.

Powyższe okoliczności są w sprawie niesporne.

W sprawie niniejszej "D. - Polska" Spółka z o.o. w W. w pozwie z dnia 3 kwietnia 2000 r. na podstawie art. 298 § 1 k.h., żądała zasądzenia od J. T. kwoty 21.994,25 zł z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo określonych w pozwie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 7 listopada 2001 r. uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty procesu.

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w G., wyrokiem zaskarżonym kasacją, zmienił wyrok Sądu Okręgowego i powództwo oddalił oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego koszty procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny ustalił, że od daty sprzedaży swoich udziałów (17 grudnia 1997 r.) G.J. pozwany J.T. zaprzestał działalności w spółce i nie miał wpływu na zaciąganie przez nią dalszych zobowiązań i decydowaniu o kierunku rozwoju, tym bardziej, że w dniu 18 grudnia 1997 r. odwołany został z pełnienia funkcji prezesa jednoosobowego zarządu. Wierzytelność powodowej Spółki zasądzona od Spółki B. II dotyczyła faktur od 1996 r. Kondycja finansowa Spółki B. II w dacie sprzedaży udziałów przez J.T. - G.J. i odwołania tego pierwszego z funkcji prezesa zarządu nie wskazywała na to, by uniemożliwiała regulowanie zobowiązań. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny przyjął, że pozwany wykazał, iż niezgłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości nastąpiło nie z jego winy (art. 298 § 2 k.h.).

Powódka w kasacji zarzuciła naruszenie:

1. prawa materialnego – art. 298 § 1 k.h. przez błędną jego wykładnię na skutek przyjęcia, że pozwany nie ponosi osobistej odpowiedzialności za zobowiązania Spółki B. II w sytuacji, gdy „zmiana nabywcy udziałów nie została uwidocznioma w rejestrze handlowym, zaś spółka nie podjęła żadnej działalności”,

2. prawa procesowego:

- art. 383 k.p.c. „przez dokonanie odmiennych ustaleń faktycznych w przedmiocie spełnienia przez pozwanego wymogów uwalniających go od odpowiedzialności za działalność spółki ponoszonych przez członka zarządu określonej w art. 298 § 2 k.h.”,

- art. 254 § 3 i 5 k.h. „poprzez pominięcie (...) okoliczności, iż zgodnie z cytowanymi przepisami zmianę umowy, jaką było zbycie 100 % udziałów przez jedyne go członka zarządu i jego odwołanie, zarząd miał obowiązek zgłosić do rejestru handlowego, zaś przed zarejestrowaniem zmian umowy nie miała skutków prawnych.”

Przytaczając wymienione podstawy kasacji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie apelacji pozwanego, ewentualnie – o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniosł o oddalenie kasacji i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie ma uzasadnionych podstaw.

Zarzut naruszenia art. 383 k.p.c. polega na nieporozumieniu. Przepis ten stanowi, że w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Jednakże w razie zmiany okoliczności można żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się można nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy. Sytuacja taka nie występowała w niniejszym procesie. Okoliczność, że sąd drugiej instancji może dokonać ustaleń odmiennych niż ustalenia przyjęte przez sąd pierwszej instancji wynika natomiast z art. 382 k.p.c. i jest przyjęta w judykaturze (zob. np. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego – zasadę prawną - z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999/7-8/124).

Zmiana umowy spółki i zmiana zarządu podlegała wprowadzie wpisowi do rejestru handlowego lecz wpis ten miał jedynie charakter deklaratoryjny. Nie został zatem naruszony art. 255 § 3 i 5 k.h.

Skoro zarzuty naruszenia prawa procesowego okazały się nieusprawiedliwione przeto Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 393¹¹ § 3 k.p.c., zob. również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997, nr 8, poz. 112 i z dnia 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 128).

Sąd Apelacyjny ustalił m.in., że wierzytelność powodowej Spółki zasądzona od Spółki B. II dotyczyła faktur od 1996 r. Kondycja finansowa Spółki B. II w dacie sprzedaży udziałów przez J.T.- G.J. i odwołania tego pierwszego z funkcji prezesa zarządu nie wskazywała na to, by uniemożliwiała regulowanie zobowiązań. Ustalenie to nie zostało skutecznie podważone przez powódkę. W związku z tym Sąd Apelacyjny miał podstawę do przyjęcia, że wykazane zostało, iż niezgłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości nastąpiło bez winy pozwanego (art. 298 § 2 k.h.). Oddalenie powództwa nie naruszało zatem przepisu art. 298 § 2 k.h. Odpowiedzialność przewidzianą w tym przepisie ponoszą bowiem te osoby, które były członkami zarządu w czasie właściwym dla ogłoszenia upadłości lub wszczęcia postępowania układowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1999 r., II CKN 608/98, OSNC 2000, nr 4, poz. 67). Nieujawnienie w rejestrze odwołania pozwanego z funkcji prezesa zarządu nie miało w tej sytuacji znaczenia. Odwołanie członka zarządu spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, nie ujawnione w rejestrze handlowym nie zwalnia go wprawdzie od odpowiedzialności wynikającej z art. 298 § 1 k.h., lecz osoba taka może jednak wyłączyć swoją odpowiedzialność, wykazując okoliczności wymienione w art. 298 § 2 k.h. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2000 r., V CKN 10/00, OSNC 2000, nr 12, poz. 219).

Skoro podstawy kasacyjne okazały się nieusprawiedliwione, dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 393¹² k.p.c. oraz art. 98 k.p.c. w zw. z art. 393¹⁹, 391 § 1 i art. 108 § 1 k.p.c.).